

Dodano dnia 27.08.2025, 18:24

Skawica: patriotyczne napisy sprzed 80 lat odnowione przez Muzeum AK.

26 sierpnia 2025 r. pracownicy Muzeum Armii Krajowej w Krakowie przeprowadzili w Skawicy koło Zawoi prace konserwatorskie przy niezwyklej świadectwach historii – patriotycznych inskrypcjach wykutych w skalach przed 80 laty przez Józefa Pacygę, mieszkańca tej podbabiogórskiej wsi.

Historia kamiennych napisów sięga czasów II wojny światowej. W 2024 r. do Muzeum AK dotarła informacja o inskrypcjach znajdujących się na leśnych głazach w okolicach Skawicy. Po zlokalizowaniu miejsca badacze odnaleźli dwa kamienie z napisami.

Na jednym z nich znajdował się wiersz poświęcony Powstaniu Warszawskiemu zatytułowany „1944 Warszawa!”, na drugim inskrypcje upamiętniające ważne wydarzenia okresu wojny, m.in. „Napad Niemców na Polskę 1.IX. 1939 r. Kapitulatory Niemiec 8. V. 1945 r.”, „Zwycięstwo nigdy nie zapomnimy”, „Grunwald-1410-Berlin-1945”.

Rozmowy przeprowadzone z mieszkańcami oraz kwerenda źródłowa pozwoliły dać odpowiedź na pytanie, kto był autorem napisów. Wykonał je Józef Pacyga, nastolatek ze Skawicy, który część napisów wykuł jeszcze w 1943 r., narażając się na ogromne ryzyko. Kolejne powstawały tuż po wojnie – w latach 1945, 1947 i 1949.

Choć głazy były znane mieszkańcom, z czasem popadły w zapomnienie. Dzięki inicjatywie Muzeum AK zostały w 2024 r. odczyszczane, sfotografowane i zaprezentowane podczas konferencji prasowej w Krakowie w przeddzień rocznicy wybuchu Powstania Warszawskiego.

Rok później, 26 sierpnia 2025 r., muzealni konserwatorzy powrócili do Skawicy, by przeprowadzić renowację napisów – usunięto mech, porosty i inne rośliny, a litery zostały ponownie uwidocznione.

W pracach uczestniczył także dr Paweł Franczak, geograf i mieszkaniec Skawicy, który już wcześniej opisywał inskrypcje Józefa Pacygi w miesięczniku „Wierchy”. Badacz odnalazł również w okolicy ślady bunkrów partyzanckich oraz zapomniany partyzancki grób – miejsca, które w przyszłości mogą stać się przedmiotem kolejnych działań badawczych Muzeum AK.

Patriotyczne napisy Józefa Pacygi, wykute przed 80 laty w ukrytych zakątkach Leśnictwa Skawica, poza szlakami turystycznymi, stanowią unikalne świadectwo odwagi młodego człowieka i pamięci o losach Ojczyzny w czasach wojny. Dzięki renowacji mają szansę przetrwać dla kolejnych pokoleń.

Głazy z patriotycznymi inskrypcjami Józefa Pacygi znajdują się na terenie Leśnictwa Skawica, poza szlakami turystycznymi.

Źródło/foto: Muzeum AK

<https://www.powiatsuski24.pl/wydarzenia/zawoja/skawica-patriotyczne-napisy-sprzed-80-lat-odnowione-przez-muzeum-ak/mqh>